

Podatki

PROCEDURY Decyzje organów podatkowych

Fiskus karze podatników za wniesienie odwołania

- Urzędnicy wydają postanowienia o wykonalności decyzji, od których wniesiono odwołanie
- Wymuszona w ten sposób zapłata podatku uniemożliwia powołanie się na przedawnienie
- Zdaniem ekspertów takie działania organów podatkowych są niezasadnione

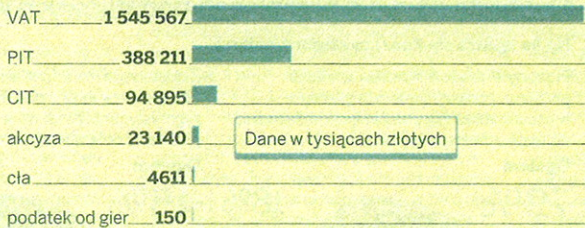
Paulina Bąk
paulina.bak@infor.pl

Decyzje wydane przez naczelnika urzędu skarbowego nie są wymagalne, a podatnik może odwołać się od nich do dyrektora izby skarbowej. W wielu przypadkach organ II instancji nie jest w stanie wydać nowej decyzji w czasie, który pozostał do uznania zobowiązania za przedawnione. Jeżeli podatnik skorzysta z prawa do odwołania, urzędnicy, by uniknąć przedawnienia, wydają postanowienie o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności swojej decyzji. Zobowiązanie podatkowe wygasa wskutek zapłaty podatku, a bieg przedawnienia zostaje przerwany. Jeśli zasadność postanowienia o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności zostanie zakwestionowana, podatnik nie będzie mógł powołać się na przedawnienie. Zdaniem ekspertów takie działanie narusza prawo.

Natychmiastowa wykonalność
Decyzja nieostateczna, nakładająca na stronę obowiązek zapłaty podatku nie podlega wykonaniu, chyba że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzji może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, gdy okres do upływu terminu przedawnienia zobowiązania podat-

Zaległości wyegzekwowane w 2008 roku

Naczelnik urzędu skarbowego jest organem egzekucyjnym z tytułu należności budżetowych

Rys. MC

kowego jest krótszy niż trzy miesiące. Stosuje się to, jeżeli organ podatkowy uprawdopodobni, że zobowiązanie wynikające z decyzji nie zostanie wykonane.

Złożenie przez podatnika odwołania od decyzji I instancji nie oznacza, że podjął on działania uniemożliwiające zapłatę podatku w przyszłości.

Podatnik, który zdecydował się złożyć odwołanie, jest w efekcie karany za złożenie odwołań i przewlekłość postępowania przed organami podatkowymi.

Uznanie w zakresie nadania rygoru natychmiastowej wykonalności może oznaczać dowolności działania. Musi być oparte na całokształcie okoliczności faktycznych i prawnych.

Stosownie do zasady zawartej w art. 78 Konstytucji

Rzeczypospolitej Polskiej, jak również zasady ogólnej wyrażonej w art. 127 Ordynacji podatkowej, każda ze stron ma prawo zaskarżania orzeczeń i decyzji wydanych w I instancji. Istota zasady dwuinstancyjnego postępowania podatkowego oznacza, że strona ma prawo oczekiwać, że jej indywidualna sprawa rozpoznana zostanie dwa razy. Zdaniem organów podatkowych, w związku z brakiem decyzji ostatecznej oraz zbliżającym się terminem przedawnienia podatnik konsekwentnie nie będzie wyrażać woli wykonania zobowiązania wynikającego z tej decyzji.

Taka argumentacja nie może być podstawą uprawdopodobnienia, że zobowiązanie podatkowe wynikające z decyzji nie zostanie wykonane – podkreśla Rafał Ole-

siński, adwokat z kancelarii Olesiński i Wspólnicy.

Wygąsnięcie zobowiązania

Zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części wskutek m.in. zapłaty oraz przedawnienia. Zdaniem ekspertów wpłata na konto urzędu skarbowego, w szczególności w ramach przymusu administracyjnego (bezprawnego rygoru), nie może wykluczać przedawnienia zobowiązania podatkowego. Do 2009 roku wszystkie decyzje organów I instancji były wymagalne. Mimo zmiany przepisów urzędnicy znaleźli sposób, by stosować dotychczasową praktykę.

W uchwale z 8 października 2007 r. Naczelny Sąd Administracyjny uznał jednak, że zapłata na podstawie wykonanej decyzji nieostatecznej powoduje wygaśnięcie zobowiązania podatkowego. Mimo że sędziowie nie byli w tej sprawie jednomyślni, aktualnie pogląd wyrażony w uchwale przeważa w orzecznictwie sądów administracyjnych.

Istnieją jednak ważne argumenty, wyrażone chociażby w zdaniu odrębnym do uchwały, na które podatnicy mogą powoływać się w sporach z organami – uważa Michał Goj, menedżer w Ernst & Young.

Uchwała formalnie wiąże składy orzekające jedynie w odniesieniu do VAT za 2002 rok, a zatem we wszystkich innych sprawach podatnicy nie stoją na z góry przegranej pozycji.